

VORES BØRN HAR BRUG FOR
ET GODT FRITIDSLIV

ORDFØRER/KONTAKT:**JACOB MARK**Jacob.Mark@ft.dk

61 62 45 93

RESUME**KATALOG OVER SF'S FORSLAG:**

- 1) Loft over forældrebetalingen i SFO på 40 %
- 2) Minimumsnormeringer i SFO'er og fritidshjem
- 3) Udvidelse af åbningstiden i SFO, fritidshjem og klubber
- 4) Tættere skotter mellem SFO'ernes økonomi og folkeskolernes økonomi
- 5) Pædagogisk ledelse i alle SFO'er
- 6) Mere forberedelse til arbejde i fritidstilbud og skole
- 7) Folkeskoleloven skal udvides med en formålsparagraf for SFO'er
- 8) De overordnede mål for folkeskolereformen udvides med et fjerde mål for fritid
- 9) Krav om samlet ungeindsats med klubtilbud i alle kommuner
- 10) En samlet lovgivning for alle klubtilbud til unge

INDLEDNING

Et fritids- og klubpædagogisk tilbud af høj kvalitet er værdifuldt for børn og unges samlede udvikling. Skolefritidsordningerne (SFO), fritidshjem og klubber danner rammen om børn og unges frie tid, hvor relationer på tværs af alder opstår og plejes, og hvor børnene og de unge kan spejle sig selv i hinanden, i både forpligtende og uforpligtende fællesskaber.

SFO'erne, fritidshjemmene og klubberne kan noget helt særligt, uanset om det handler om samspillet med skolen, lokalmiljøet eller udviklingen af det enkelte barn/unge og fællesskabet i børnegruppen. SFO'erne, fritidshjemmene og klubberne sætter en pædagogisk ramme om fritidslivet, som opleves frit, selvvalgt, trygt og nærværende. Gennem samvær, aktiviteter og leg skabes et fællesskab, som udvikler selvstændighed, kreativitet, sociale kompetencer og oplevelsen af at være betydende for andre. Det kalder vi for livsduelighed. Evnen til at forstå sig selv og andre, ud fra en given kontekst, som både er genken-

delig og varierende. Det er hele fundamentet for en positiv identitetsdannelse, som udvikles afgørende i de tidlige år af barnets liv.

Livsduelighed er evnen til at mestre eget liv. At kunne stå ved sig selv, vælge til og fra, hvile i sine beslutninger, alene og som del af fællesskabet. Det er det robuste fundament, hvor selvtillid kommer fra et grundlæggende selvværd. Sidstnævnte er desværre ikke en selvfølge i et mere og mere komplekst samfund, hvor antallet af personer med psykiske lidelser stiger, der er øgede udgifter til medicin og flere og flere unge marginaliseres.

I SF tror vi på, at det kan betale sig at investere i mennesker. Bakker vi op omkring vores børn og unge i de kritiske og vigtige år, vil vi få stærke unge der har det godt, som kan indgå i samfundet og bidrage til fællesskabet.

LOFT OVER FORÆLDREBETALINGEN I SFO PÅ 40 %

Forældre skal have råd til at sende deres børn i SFO. Med folkeskolereformen, hvor skoledagen er blevet længere og tiden i SFO er blevet kortere, har flere forældre valgt at tage deres barn ud af SFO'en. I dag koster det i gennemsnit 1.441 kr. om måneden at have sit barn i SFO. Det er mange penge, og for mange familier er det en væsentlig del af det månedlige budget.

Det skal ikke være økonomi, der afgør, om forældre sender deres børn i SFO. Alle børn fra alle samfundslag vil have gavn af et stærkt fritidstilbud. Derfor foreslår SF, at der indføres et loft over forældrebetalingen på 40 %, så forældrene ikke vil opleve at prisen for SFO-pladserne bliver dyrere og dyrere. Det ville betyde, at prisen for en plads i SFO'en ville blive reduceret markant hver måned. Vi så gerne, at loftet var endnu lavere, men i første omgang vil vi anse det som en sejr, hvis vi kan få gennemført et loft på 40 %, fordi vi er sikre på, at det vil betyde, at flere kommer i SFO.

MINIMUMSNORMERINGER I SFO'ER OG FRITIDSHJEM

Normeringerne i SFO'er og fritidshjem skal gøres markant bedre, så vi sikrer, at der er pædagoger nok til at skabe tryghed, nærvær og høj kvalitet i fritidstilbuddene. I SF har vi som langsigtet målsætning en minimumsnormering på 9 børn pr. voksen, fordi vi mener, at der skal være voksne nok om vores børn på alle tidspunkter af dagen. Med en minimumsnormering vil der være mulighed for at give børnene den opmærksomhed, de fortjener. SF vil arbejde for, at personalet der ansættes er uddannet personale, fordi det kræver uddannelse og pædagogiske kompetencer, hvis man skal lykkes med at lave et ordentligt relationsarbejde til børnene.

UDVIDELSE AF ÅBNINGSTIDEN I SFO, FRITIDSHJEM OG KLUBBER

I SF mener vi, at man bør udvide åbningstiden i SFO'er, fritidshjem og klubber, så fritidsfællesskaberne fylder mere i løbet af dagen, og så overgangene og samarbejdet med foreninger og lokalmiljø kan udvikles yderligere.

Vi foreslår, at man gør skoledagen en halv time kortere for til gengæld at udvide børnenes tid i fritidstilbuddene. Når man udvider åbningstiden, skal der følge ressourcer med til mere pædagogisk personale.

Selvom den længere skoledag har givet mulighed for at etablere et tættere samarbejde mellem pædagoger og lærere, så er det fortsat vigtigt, at børnene har rigeligt tid i gode fritidstilbud. Fritidstilbuddene kan nemlig give børnene noget helt andet end det, som børnene kan få i skolen. Den frie tid og den planlagte og strukturerede undervisning skal være to forskellige ben i en samlet læringsstrategi. Fungerer børnene ikke socialt, kan de ikke på tilfredsstillende vis modtage undervisningen.

Derfor vil det give en bedre balance mellem skole og fritid, hvis man gør skoledagen lidt kortere og til gengæld gør den udvidede tid i fritidstilbuddet bedre for børnene.

TÆTTERE SKOTTER MELLEM SFO-ØKONOMI OG FOLKESKOLERNES ØKONOMI

I mange kommuner oplever SFO'erne, at økonomien bliver udhulet, fordi SFO'ernes økonomi bliver brugt til at finansiere skoledagen. Penge, der skulle være brugt i fritidstilbuddet, bliver brugt på at lukke huller i folkeskolernes økonomi. Det burde ikke kunne lade sig gøre, men det sker mange steder alligevel, og det er med til at svække kvaliteten i SFO'en. Derfor skal folkeskoleforligskredsen tage initiativ til at lave et arbejde, der kan sikre, at der i fremtiden bliver tættere skotter mellem SFO'ernes økonomi og folkeskolernes økonomi.

PÆDAGOGISK LEDELSE I ALLE SFO'ER.

I flere og flere kommuner er der tendens til at personer uden pædagogisk baggrund ansættes som SFO-ledere. Der er endda flere eksempler på at SFO-ledere uden pædagogisk baggrund ansættes og får kontor fysisk på den tilhørende folkeskole. Den udvikling er i den gale retning. Pædagogiske fritids-tilbud skal ledes af personer med en pædagogisk uddannelse – og ledelsen skal være nærværende, så de ansatte kan lade sig inspirere af den synlige, pædagogiske ledelse.

MERE FORBEREDELSESTID TIL ARBEJDE I FRITIDSTILBUD OG SKOLE

I SF er vi begejstrede for fritidspædagogikken, men fritidspædagogikken forudsætter, at der er ordentlige rammer for forberedelse og pædagogisk arbejde. Derfor er der brug for, at pædagogerne får den nødvendige forberedelsestid, både i skolen og i SFO'en til henholdsvis individuel og fælles forberedelse. Det er nødvendigt, at der er en tydelig sammenhæng mellem de høje ambitioner på børnenes og skolens vegne og den afsatte tid til forberedelse. Desværre oplever mange pædagoger, at tiden til forberedelse er for kort og primært bruges på at forberede opgaverne i skoledelen. Men det fritidspædagogiske arbejde kræver lige så meget forberedelse, og det skal vi prioritere.

FOLKESKOLELOVEN SKAL UDVIDES MED EN FORMÅLSPARAGRAF FOR SFO

SFO'en har været en vigtig del af børnenes liv i mange år. Alligevel har SFO'erne aldrig fyldt særligt meget i den politiske debat, og i lovgivningen har SFO'erne ofte været overset til fordel for folkeskolerne. SFO'erne har eksempelvis ikke deres egen formålsparagraf, der beskriver formålet med SFO'ernes pædagogiske arbejde.

Det er tosset, når vi ved, hvor meget SFO'ernes fylder i børnenes liv. SF vil arbejde for, at den pædagogiske indsats i den frie tid bliver indføjet i en selvstændig formålsparagraf i folkeskoleloven. Derudover vil vi have igangsat et arbejde for at styrke kvaliteten i mål- og indholdsbeskrivelserne for skolefritidsordningerne.

DE OVERORDNEDE MÅL FOR FOLKESKOLEREFORMEN UDVIDES MED ET FJERDE OVERORDNET MÅL FOR FRITID

Med folkeskolereformen vedtog forligskredsen tre overordnede mål for reformen:

- > Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- > Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- > Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Målene for reformen er gode, men målene fokuserer ensidigt på dét, som tiden i folkeskolen kan gøre for børnene. Der er brug for, at man ligeledes anser tiden i SFO, fritidshjem og klub som et middel til at opnå de overordnede mål for reformen. Men der er også brug for, at man ser tiden i fritidstilbuddene som et selvstændigt mål i sig selv for at sikre et stærkt fritidsliv i fællesskab for alle unge.

Derfor foreslår SF, at det bliver et selvstændigt mål for alle børn i skolealderen, at de opnår et stærkt fritidsliv i fællesskab. Det kan både være igennem SFO, klub, fritidshjem og andre fritidstilbud.

Hvis ikke vi prioriterer de stærke fællesskaber i børnenes fritid, vil det vigtige fritidsliv blive glemt igen og igen i både den offentlige debat og i de

politiske beslutninger. Det må ikke ske, og derfor foreslår vi, at man udvider målene i folkeskole-reformen med et nyt mål for fritid.

KRAV OM SAMLET UNGEINDSATS MED KLUBTILBUD I ALLE KOMMUNER

Perioden fra tidlig ungdom til voksen kan være en vanskelig tid. De unge gennemgår en afgørende personlig udvikling, og ungdomsårene er derfor ofte helt centrale for, hvordan resten af livet former sig. Derfor mener vi i SF, at der skal være en helhedsorienteret ungeindsats i alle kommuner landet over.

Ungeindsatsen skal være mangfoldig og skal tage udgangspunkt i det område, land eller by, hvor de unge er. Det afgørende for SF er, at alle unge, uanset hvor de vokser op, skal have mulighed for at møde kompetente voksne, der kan guide dem, og som de kan have tillid til.

I dag er der stor forskel på, hvordan kommunerne strukturerer ungeindsatsen. De større byer har typisk haft klubber, der i et vist omfang har formået at tiltrække og fastholde mange unge. I landområderne og i de mindre provinskommuner har klubberne i højere grad været knyttet op på enten skoler som SFO II ordninger eller på ungdomsskolen.

I SF mener vi, at alle kommuner skal have en målrettet og helhedsorienteret ungeindsats. Kommunerne skal have ansvaret for, at der sker en koordinering af den samlede ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Ungeindsatsen skal i alle kommuner indeholde et stærkt, nærværende og opsøgende klubtilbud, der kan understøtte de unges personlige udvikling.

EN SAMLET LOVGIVNING FOR KLUBTILBUD TIL UNGE

Der er på nuværende tidspunkt flere love, der regulerer klubområdet. Der er brug for en forenkling – en

ny, selvstændig lov om klubtilbud, som kommunerne kan arbejde efter. Loven skal indeholde en selvstændig formålsparagraf for klubtilbuddene. Tilbuddene skal i samarbejde med de større børn og unge skabe aktiviteter og samværsformer, der fremmer den enkeltes alsidige udvikling og selvstændighed samt evne til at indgå i et forpligtende fællesskab.

Derudover skal loven sikre klubtilbuddenes kvalitet, således at der i alle kommuner stilles krav om at oprette nærværende, opsøgende og stærke klubtilbud, som kan fastholde og tiltrække uddannet og kompetent personale, der har tid og mulighed for at relationsarbejde med de unge.

ØKONOMI:

Der er tre af SF's forslag, der har væsentlige økonomiske konsekvenser:

- > Længere åbningstid som følge af ½ time kortere skoledag koster ca. 300 mio. kr./år
- > Takstloft på 40 pct. af udgifterne koster ca. 450 mio. kr./år efter tilbageløb¹, herunder skønsmæssigt 50 mio. kr. som følge af at (lidt) flere børn og unge tilmeldes SFO, når det bliver billigere
- > SF har i alt afsat 2,4 mia. kr./år til forbedring af normeringerne i daginstitutioner og SFO med indfasning frem til og med 2022. Det er ikke nok til at nå helt i mål for alle aldersgrupper. Der vil efter 2022 blive brug for yderligere penge

Disse forslag finansieres på følgende måde:

- > Cigaretafgiften indekseres som foreslået af branchen selv. Dette indebærer en forhøjelse af afgiften fra 2019 på 8 pct. om året. Det indbringer ca. 300 mio. kr.
- > Friskolernes koblingsprocent som bruges til at beregne deres tilskud som en procentandel af udgiften til en folkeskoleelev nedsættes fra de 76 pct. som regeringen har foreslået til 71 pct. som er det niveau den havde i 2014. Det indbringer ca. 350 mio. kr.
- > Øget kontrol på skatteområdet og lovgivning mod skattefiduser – potentialet er meget stort, og SF regner med at der netto kan inddrives 5 mia. kr. mere om året gradvis indfaset frem mod 2022. Af disse penge afsættes halvdelen – 2,5 mia. kr. – til normeringer af daginstitutioner, SFO og lavere takster i SFO.
- > Yderligere penge efter 2022 kan eventuelt tages fra det økonomiske råderum, som vil være særligt stort i årene efter 2022.

1. Når forældrene sparer på udgiften til SFO køber de i stedet for moms og afgiftsbelagte varer, så ca. ¼ af penge vender tilbage til de offentlige kasser.